MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

ONOR. IMHALLEF
MICALLEF JOSEPH R.

Seduta tal-21 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 591/2001/1

Joseph VELLA

vs

Cecil ATTARD

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fid-9 t'April, 2001, li bih l-attur ippremetta:

Illi f'April 1997, l-attur silef lill-konvenut is-somma ta' ħdax-il elf lira (Lm11,000) liema somma kellha titħallas lura f'pagamenti mensili ta' mitt lira (Lm100), mingħajr imgħax, l-ewwel pagament f'Mejju, 1997 (Dok. A);

Illi l-konvenut ma ħallas ebda wieħed mit-tmienja u erbgħin (48) pagament skadut kull xahar bejn Mejju, 1997 u April, 2001, b'dan illi sallum l-ammont ta' erbat elef u tmien mitt lira (Lm4800.00) huwa dovut mill-konvenut lill-attur;

Illi interpellat biex iħallas id-debitu tiegħu, l-konvenut baqa' inadempjenti;

Jgħid il-konvenut għaliex m'għandux jiġi kkundannat minn din il-Qorti iħallas lill-attur s- somma ta' erbat elef u tmien mitt lira (Lm4800.00) rapprezentanti tmienja u erbgħin (48) pagament mensili li skadew bejn Mejju, 1997 u April, 2001;

Bl-ispejjeż, komprizi dawk tal-ittra interpellatorja tad-9 ta' Diċembru, 2000 u tal-ittra uffiċjali tal-10 ta' Jannar, 2001 u bl-imgħax legali mid-data tal-ittra uffiċjali kontra l-konvenut li minn issa jibqa' nġunt għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attur, flimkien mad-dokument magħha mehmuż;

Rat in-Nota mressqa fit-28 ta' Mejju, 2001, li biha l-imħarrek Attard eċċepixxa:

1. Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-attur fil-kapaċita' tiegħu personali ma għandu l-ebda relazzjoni ġuridika mal-konvenut ai termini ta' l-iskrittura datata 7 t'April 1997 u konsegwentement il-konvenut għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju bl-ispejjeż kontra l-attur stante illi l-flus kienu effettivament għaddew mis-soċjeta' Vella Aluminium Limited;

2. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, parti mis-somma ta' ħdax-il elf lira maltin (Lm11,000) imsemmija fl-iskrittura tas-7 t'April 1997 u ċioe' is-somma ta' ħames elef lira maltin (Lm5000) kienet ingħatat lill-konvenut bħala pagament akkont tas-somma dovuta lill-istess konvenut;

3. Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għall-premess, il-konvenut Cecil Attard huwa kreditur ta' l-attur Joseph Vella u tas-soċjeta' Vella Aluminim Limited;

4. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, it- talbiet attriċi huma ġuridikament insostenibbli stante illi fl-

iskrittura msemmija fiċ-ċitazzjoni odjerna ma ġiex stabbilit meta għandha tkun l-ewwel skadenza u għalaqstant sal-lum għad ma hemm l-ebda pagament dovut;

5. Salv eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-imħarrek;

Semgħet ix-xhieda tal-partijiet dwar l-ewwel eċċezzjoni;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-istess eċċezzjoni;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degrieti tagħha tal-10 t'April, 2002, tal-20 ta' Ġunju, 2002, u tal-14 ta' Novembru, 2002, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni mressqa mill-imħarrek, dwar jekk għandux iwieġeb għall-azzjoni mibdija mill-attur;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għall-ħlas lura ta' flus misselfa minn fuq l-idejn u li baqgħu ma ntraddewx lura. L-attur jgħid li f'April tal-1997 huwa silef lill-imħarrek l-ammont ta' ħdax-il elf lira Maltija (Lm 11,000) li kellha tintradd lura bi ħlasijiet ta' mitt lira Maltija (Lm 100) kull xahar minn Mejju tal-1997 'il quddiem. Fuq l-imsemmija somma ma kellux jgħaddi mgħax. Billi l-imħarrek ma ħallas l-ebda waħda mir-rati msemmija, l-attur qiegħed jitolu jħallas dak li kien dovut sa dak inhar li tressqet il-kawża, jiġifieri s-somma ta' erbat elef u tminn mitt lira Maltija (Lm 4,800);

Illi għal din l-azzjoni l-imħarrek laqa' billi qal li hu ma kellu x'jaqsam xejn mal-attur personalment, u b'hekk m'għandu jħallsu xejn, u qiegħed jitlob li jinħeles milli jibqa' fil-kawża. Hemm eċċezzjonijiet oħrajn li jolqtu l-mertu tal-azzjoni;

Illi din is-sentenza qegħda tingħata fuq l-eċċezzjoni dwar jekk l-imħarrek huwiex il-kontradittur leġittimu tal-azzjoni attriċi;

Illi l-imħarrek qiegħed isejjes l-eċċezzjoni tiegħu fuq il-fatt li l-kitba li bis-saħħa tagħha l-attur qiegħed iressaq it-talba tiegħu hija miktuba fuq *letter head* ta' kumpannija bl-isem ta' Vella Aluminium Limited[1]. Marbuta ma' dan il-fatt, huwa qiegħed itenni l-fehma billi jgħid ukoll li hu qatt ma kellu negozju mal-attur personalment u li lill-attur jafu biss fil-kwalita' tiegħu ta' direttur tal-imsemmija kumpannija li kienet qabbditu b'sub-appalt iħott l-antenna li kellha l-kumpannija barranija *Deutsche Welle* f'Xrobb l-Għaġin;

Illi, min-naħa tiegħu, l-attur jisħaq li s-self lill-imħarrek sar minnu personalment u dan wara li kien l-istess imħarrek li tkarrab miegħu biex jgħinu għaliex kien għaddej minn żmien ħażin fil-flus li kien jeħtieġhom għax ried jiftaħ ħanut[2]. Itenni li l-ftehim sar fuq livell personali u li x-xogħol b'sub-appalt mogħti lill-imħarrek ma kellux x'jaqsam xejn mas-self;

Illi l-Qorti, wara li rat ix-xhieda ta' kull waħda mill-partijiet, tqis li <u>l-provi mressqin</u> jixħtu dawl fuq is-soluzzjoni tal-vertenza. Irriżulta li s-somma msemmija fil-kitba fil-fatt ġiet mgħoddija lill-imħarrek f'ammonti u għamliet differenti (jiġifieri, daqqa fi flus kontanti u daqqa b'*cheques* li wħud minnhom kienu ġġirati favurih[3]) u f'aktar minn okkażjoni waħda. Il-kitba saret fl-uffiċċju tal-kumpannija u nkitbet mill-imħarrek u ffirmawha t-tnejn. L-attur, minbarra l-firma tiegħu, kiteb ukoll il-frażi "dawn mingħajr imgħax" fuq il-kitba. M'hemmx qbil bejn il-partijiet jekk, meta saret il-ktiba, kinux waħedhom jew le: dan m'hux rilevanti f'dan il-waqt tal-kawża. Il-kitba m'għandhiex data ta' meta saret jew ġiet iffirmata;

Illi dwar <u>il-verżjonijiet mogħtija mill-partijiet</u> dwar kif kien li waslet biex saret il-kitba u x'kien hemm warajha, l-Qorti ssib li dik mogħtija mill-imħarrek fiha ħwejjeġ li ma

[1] Ara Dok "A", f'pa[. 5 tal-pro`ess; u x-xhieda tal-im]arrek 4.10.2001 f'pa[. 16 tal-pro`ess
[2] Xhieda tal-attur 4.10.2001, f'pa[. 19 tal-pro`ess
[3] Xhieda tal-attur in kontro-e\ami 8.1.2002, f'pa[. 23 tal-pro`ess

jagħmlux sens għall-finijiet tal-eċċezzjoni mqanqla minnu. Fl-ewwel lok, jgħid li s-somma murija fil-kitba hija magħmula minn parti li hija s-self (isemmi ċ-ċifra ta' sitt elef lira Maltija) u parti li hija ħlas ta' xogħol li hu għamel fuq inkariku tal-attur. Il-Qorti ma tistax tifhem kif l-imħarrek aċċetta li flus mgħoddija lilu bi ħlas għal xogħol imwettaq jiftiehem li jħallashom lura lil min tahomlu b'rati kull xahar, aktar u aktar meta jgħid li l-kitba saret fuq insistenza tiegħu stess[4] . Minbarra dan, iżid jgħid li s-self lilu sar żmien qabel ma kien ingħata l-ħatra li jżarma l-antenna u lanqas kien għadu jaf li sejjer jitqabbad b'dak l-appalt[5]. Jekk dan hu minnu, ma jagħmilx sens li jgħid li s-self sar lilu mill-kumpannija u mhux mill-attur personalment, u dan billi ma ntweriex x'konnessjoni seta' kien hemm bejn dik il-kumpannija u l-imħarrek qabel ma tqabbad mill-kumpannija bis-sub-appalt imsemmi. Aktar minn hekk, l-imħarrek ma tax tweġiba loġika għaliex, ladarba l-kitba għamilha hu, iddikjara li kien issellef mingħand l-attur u mhux mingħand il-kumpannija. Il-Qorti tħoss li jmissu jiżdied jingħad li l-prova li tiswa ta' dak li xi waħda mill-partijiet tallega kontra dak miktub trid tabilfors issir minn min jagħmel l-allegazzjoni: mela mhux biżżejjed li jinħoloq dubju, imma huwa meħtieġ li jintwera bil-provi konsistenti li dak li jingħad, u mhux dak li hemm miktub, huwa s-sewwa;

Illi, mbagħad hemm <u>konsiderazzjonijiet ta' natura legali</u> li jeħtieġ jitqiesu fid-dawl ta' din l-eċċezzjoni. L-ewwel waħda hija marbuta mar-regola ewlenija li prova b'dokument ma tistax titwaqqa' bi prova kontra dak li tgħid il-kitba, jekk mhux għal raġunijiet serji[6]. Fit-tieni lok, huwa prinċipju mħares mil-liġi f'materja ta' obbligazzjonijiet, li ħadd ma jintrabat jekk mhux għalih innifsu[7]. Fit-tielet lok, min jallega li persuna tkun resqet fi ftehim miegħu f'isem xi persuna oħra, speċjalment fi ħwejjeġ ta' kummerċ, trid

[4] Pa[. 15 tal-pro`ess
[5] Pa[. 17 tal-pro`ess
[6] Ara, per e\empju, App. ~iv. **28.2.1997** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Grech Sant noe vs Farru[ia noe et*** (Kollez. Vol: **LXXXI.ii.394**); P.A. **11.5.1988** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Privitera noe vs Galea noe*** (Kolezz. Vol: **LXXII.iv.775**); App. ~iv. **30.1.1967** fil-kaw\a fl-ismijiet ***|ammit et vs |ammit et*** (Kollez. Vol: **LI.i.61**) u App. Kumm. **28.10.1960** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Lungaro Mifsud noe vs Polidano*** (Kollez. Vol: **XLIV.i.267**)
[7] Art. 999(1) tal-Kap 16

turi dan bi provi li jikkonvinċu u mhux b'sempliċi allegazzjonijiet.[8];

Illi, meħudin dawn il-ħwejjeġ kollha b'qies, il-Qorti ssib li l-eċċezzjoni mressqa mill-imħarrek timmilita kontra dawn it-tliet massimi ta' dritt u ma tinsab bl-ebda mod sostnuta bi grad xieraq ta' provi li jwaqqgħu mqar waħda minnhom;

Għal dawn ir-raġunijiet kollha, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek Attard bl-ispejjeż kontra tiegħu, u tiddikjara li hu għandu jwieġeb għall-azzjoni li beda kontrih l-attur; u

Tordna li s-smigħ tal-kawża jissokta bit-trattazzjoni fil-mertu, magħdud il-ġbir tal-provi.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
21 ta' Novembru, 2002

Charles Falzon,
Deputat Reġistratur,
21 ta' Novembru, 2002

[8] Ara, per e\empju, Kumm. **27.4.1992** fil-kaw\a fl-ismijiet ***~ilia noe vs Scicluna*** (Kollez. Vol: **LXXVI.iv.673**)